

VANDA

Säkerhetsplan 2009–2012

Innehåll

Vanda stads strategiska mål är att invånarna ska ha en trygg och säker vardag	5
Grunden för Vandabornas trygghet och säkerhet är en socialt harmonisk stad och ett samarbetsnätverk för säkerhetsarbetet	6
Att minska utslagning och alkoholskador har stor betydelse i allt arbete med att förbättra tryggheten och säkerheten.....	6
Uppkomsten av spänningar som riskerar den sociala harmonin och hotar att öka våldet måste förebyggas	6
Växelverkan mellan olika nationaliteter ges uppmuntran och stöd	6
De operativa riktlinjerna i Vandas säkerhetsplan samt förverkligandet av säkerhetssamarbetet	7
De operativa riktlinjerna i Vandas säkerhetsplan	7
1. Förebyggande av olyckor och olycksfall	7
2. Förebyggande av våld i närsamfund och närrelationer	9
3. Att förebygga störande beteende lokalt	10
4. Att förebygga skadegörelse i offentliga byggnader och lokaler	12
5. Miljösäkerhet	14
6. Trygghet och säkerhet i kollektivtrafiken	15
7. Säkerhet under stora evenemang och i stora köpcentrum	16
8. Trafiksäkerhet	17

VANDA STAD • MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVERK • POLISINRÄTTNINGEN I ÖSTRA NYLAND • VANDA KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET

Vandas säkerhetsplan 2009–2012

I Vandas säkerhetsplan presenteras de operativa riktlinjerna för säkerhetssamarbetet i Vanda samt de viktigaste målen under fullmäktigeperioden. Planen har utarbetats under ledning av den ledningsgrupp som representerar de samarbetande instanserna medan ledningsgruppen för säkerhetsplaneringen svarar för dokumentets sammanställning.

Säkerhetsplanen godkändes av stadsfullmäktige 14.12.2009.

Vanda 15.12.2009
Stadsdirektör Juhani Paajanen

Ledningsgruppen för säkerhetsplaneringen

Stadsdirektör Juhani Paajanen, ordförande
Räddningsdirektör Pekka Vänskä
Polischef Kari Tiittula (fr.o.m. 1.1.2009, tidigare Yrjö Laihio)
Direktör för den kyrkliga samfälligheten Paavo Virtanen

Styrgruppen för säkerhetsplaneringen

Beredskapschef Jouko Sillanpää, ordförande
Biträdande polischef Ari Inkilä, vice ordförande
Specialplanerare Riitta Koivisto, sekreterare
Direktör för ungdomsservicen Eija Ahola
Servicechef Anna Cantell-Forsbom
Direktör för grundskolväsendet Ilkka Kalo
Trafikplaneringschef Hannu Laakso
Kommissarie Jarmo Ojala
Krishanteringschef Jussi Rahikainen
Chef för det gemensamma församlingsarbetet Pontus Salmi

Vandas säkerhetsplan 2009–2012

Vanda stads strategiska mål är att invånarna ska ha en trygg och säker vardag

Den goda säkerhetsnivån i Vanda förbättras genom att stödja samverkan inom och mellan de olika stadsdelarna och genom att staden och de övriga myndigheterna gemensamt vidtar förebyggande åtgärder mot sådant som utgör säkerhetsrisker. Överdrivet bruk av rusmedel är den faktor som har störst inverkan när det gäller omfattningen på de olyckor, olycksfall och den vardagsbrottslighet som hotar invånarnas fysiska säkerhet. Mest effektivt förbättras invånarnas trygghet i vardagen om samtliga stadens verksamhetsområden och samarbetsparter målmedvetet verkar för att minska användningen av rusmedel i alla åldersgrupper.

Förbättring av den övergripande säkerheten i Vanda är målet för stadens säkerhetsplan som har anpassats till Vandaförhållanden och tillämpar målen i det interna säkerhetsprogram som godkänts av statsrådet. I säkerhetsplanen dras riktlinjerna upp för det gemensamma säkerhetsarbete på lokal nivå som åren 2009–2012 ska utföras av staden, Mellersta Nylands räddningsverk, polisen, Vanda kyrkliga samfällighet och andra samfund som verkar inom stadens område. De övergripande riktlinjerna för säkerhetsplanen är följande: att minska olycksfallen i hemmet och på fritiden, utveckla metoderna för att ingripa i våldet i närrelationer, minska störande beteende och skadegörelse, förbättra tryggheten och säkerheten i kollektivtrafiken för passagerare och personal och minska personskadorna vid trafikolyckor. Ett viktigt mål för det lokala trygghetsarbetet är att stärka barnens och de ungas känsla av trygghet.

Vanda stad förbereder sig för störande situationer och undantagsförhållanden genom att i enlighet med beredskapslagen och de statliga myndigheternas anvisningar hålla alla beredskapsplaner uppdaterade och sörja för de beredskapsarrangemang som andra för staden livsviktiga funktioner kräver.

För att den verksamhet som förbättrar tryggheten och säkerheten ska ha effekt är det viktigt att man, vid sidan av att man minskar rusmedelsanvändningen, också stödjer de ungas kontroll över sina liv och ett föräldraskap som bär ansvar för barnen. En trygg verksamhetsmiljö för alla former av urbant liv skapas genom en stadsplanering som beaktar tryggheten. Genom att förbättra boendetryggheten för de äldre kan man minska antalet olycksfall i hemmet. Tryggheten och trivseln kring kollektivtrafikens gamla stationer och terminalområden förbättras. Tryggheten är ett viktigt mål när Ringbanans nya stationer planeras.

ALLMÄNNA MÅL FÖR SÄKERHETSSAMARBETET

- Den övergripande säkerhetens goda nivå i Vanda bibehålls och stärks.
- Antalet vård dagar på sjukhus för Vandabor som är med om olyckor, olycksfall samt offer för brott minskar med 10 procent före utgången av 2012.
- Antalet personer i Vanda som skadar sig i trafikolyckor minskar med 30 procent före utgången av 2012.

Grunden för Vandabornas trygghet och säkerhet är en socialt harmonisk stad och ett samarbetsnätverk för säkerhetsarbetet

Att minska utslagning och alkoholskador har stor betydelse i allt arbete med att förbättra tryggheten och säkerheten

Familjernas välmående, skolor som erbjuder eleverna en känsla av att lyckas, social- och hälsovård som finns tillgänglig vid rätt tidpunkt, goda möjligheter till hobbyverksamhet för invånarna och minskad alkoholförbrukning i samtliga åldersgrupper förebygger utslagning och har största verkan när man strävar efter att minska antalet olyckor, olycksfall och förekomsten av våld.

Att bekämpa utslagning ingår som en viktig del i de grundläggande uppgifterna inom bildningsväsendet, social- och hälsovården samt fritids- och invånarservicen i Vanda.

I samarbete mellan olika aktörer med inflytande på de ungas liv förverkligas i enlighet med målen i det interna säkerhetsprogrammet en modell för tidig intervention för att bryta en eventuell problematisk utveckling.

Den omfattande verkstadsverksamheten för ungdomar med över 300 platser erbjuder ungdomar som blivit utan utbildning efter grundskolan stöd när det gäller att få en plats inom yrkesutbildningen i Vanda. Genom samarbete mellan staden och arbetsförvaltningen kan alla ungdomar som behöver en plats inom verkstadsverksamheten få det.

En viktig uppgift för verksamhetsområdet för fritid och invånarservice är att skapa verksamhetsförutsättningar för frivilligorganisationernas verksamhet som stärker samhörigheten mellan invånarna.

Uppkomsten av spänningar som riskerar den sociala harmonin och hotar att öka våldet måste förebyggas

Förekomsten av våld i närmiljön ökar rädslan. När känslan av gemenskap ökar i staden så stärker detta också invånarnas trygghetskänsla. Bland ungdomar

kan gemenskap utvecklas samt olika evenemang och träffar snabbt ordnas utgående från gemensamma intressen. De som deltar i Vandas säkerhetsarbete måste ha beredskap att samarbeta med sådana aktörer som verkar bland ungdomar. När det gäller barns och ungdomars trygghet är det särskilt viktigt att främja familjernas välmående och förebygga våld i skolorna.

När sysselsättningen försämras under den ekonomiska recessionen kan den sociala enhetligheten i staden krackelera, inställningarna till flyktingar skärpas och spänningarna mellan olika etniska grupper till och med öka. De operativa riktlinjerna: förebyggande av våld i vardagen (operativ riktlinje 2) och förebyggande av störande beteende (operativ riktlinje 3) i Vandas säkerhetsplan på stadsnivå bidrar till att utveckla samarbetsmodeller för myndigheterna, genom vilka betydande gemensamma åtgärder vid behov snabbt kan inledas, om det till exempel i någon stadsdel, något bostadshus eller någon läroanstalt förekommer hot om våld eller allvarligt störande beteende.

Växelverkan mellan olika nationaliteter ges uppmuntran och stöd

Vanda är en internationell stad. Myndigheter och organisationer inom staden verkar för tolerans och interaktion mellan olika nationaliteter. Antalet invandrare i Vanda kommer att öka. Om etniska spänningar som riskerar invånarnas trygghet är på väg att uppkomma, har Vanda utvecklat en fungerande modell för samarbete mellan myndigheter, invånare och sammanslutningar, för att lösa hotande situationer.

De operativa riktlinjerna i Vandas säkerhetsplan samt förverkligandet av säkerhetssamarbetet

Utgående från samarbetsparternas gemensamma bedömning har åtta operativa riktlinjer valts ut för säkerhetssamarbetets genomförande. Utgångspunkten för valet har varit funktionernas betydelse för invånarnas övergripande säkerhet och behovet att utveckla myndighetssamarbetet för att förbättra säkerhetsarbetets resultat.

Utgångspunkten har också varit ett så brett och omfattande samarbete som möjligt med organisationer, företag och invånare.

I planen utses en myndighet med ansvar för att leda de utvalda funktionerna och fastslås vilka aktörer som behövs i den samarbetsgrupp som har ansvar för att

förverkliga den operativa riktlinjen. De samarbetsgrupper som ansvarar för de operativa riktlinjerna gör varje år upp verksamhetsplaner för den egna verksamheten. Vid behov verkar också lokala verksamhetsgrupper och särskilda sakkunniggrupper utöver de operativa riktlinjernas samarbetsgrupper.

Säkerhetsplanen genomförs för varje operativ riktlinjes del under hela fullmäktigeperioden. Man följer noga med hur säkerhetsläget utvecklas inom stadens område. Vid behov kompletteras de operativa riktlinjer som fastslagits i planen på det sätt som de aktörer som deltar i säkerhetsarbetet gemensamt kommer överens om.

De operativa riktlinjerna i Vandas säkerhetsplan

1. Förebyggande av olyckor och olycksfall

Nulägesanalys

Olycksfall är den fjärde mest allmänna dödsorsaken i Finland. Olycksfallen och olyckorna kan delas in i tre huvudgrupper: olycksfall i hemmet och på fritiden, vägtrafikolyckor och arbetsolycksfall. Finland dog sammanlagt 3 052 personer i någon olycka 2007. Av olycksfallsoffren dog 2 639 i olycksfall i hemmet och på fritiden. Den mest betydande dödsorsaken vid olycksfall i hemmet och på fritiden var att personen ramlade eller föll. År 2007 dog 1 112 genom att de ramlade eller föll.

Ett betydande antal människor skadar sig vid olika olycksfall. I Vanda tas årligen cirka 2 600 personer in för vård på sjukhus inom den specialiserade sjukvården på grund av olycksfall. År 2007 gav vården av Vandabor som hade råkat ut för något olycksfall upphov till över 25 000 vårddagar på sjukhus inom den specialiserade sjukvården. I Vanda uppgick kostnaderna för av olycksfall orsakade vårddagar inom den specialiserade sjukvården till 12,4 miljoner euro 2007.

Utöver alla de personer som vårdas på sjukhus inom den specialiserade sjukvården vårdas årligen uppskattningsvis 15 000 Vandabor för olycksfallskador inom bashälsovården eller någon av företagshälsovårdens enheter. Uppgifter från olika undersökningar

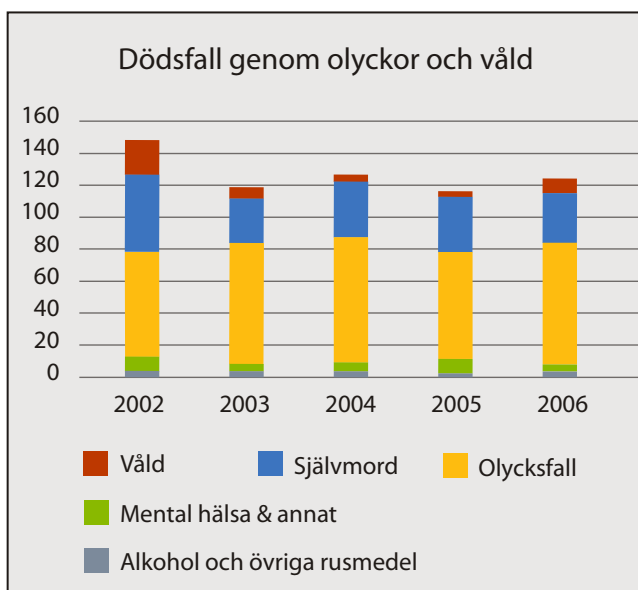

Bild 1. I Vanda dog i genomsnitt 72 personer i olyckor årligen under åren 2002–2006.

visar att vårdkostnaderna för polikliniskt vårdade olycksfall och kostnaderna för förlorade arbetsdagar är mångdubbla i jämförelse med kostnaderna för den specialiserade sjukvården.

För att olyckor och olycksfall bättre ska kunna förebyggas är det viktigt att utveckla ett för hela landet enhetligt system att statistikföra olycksfall och uppföljningen av orsakerna. Med hjälp av de patientuppgiftssystem som finns inom den specialiserade sjukvårdens och bashälsovårdens jourer måste det sammanställas

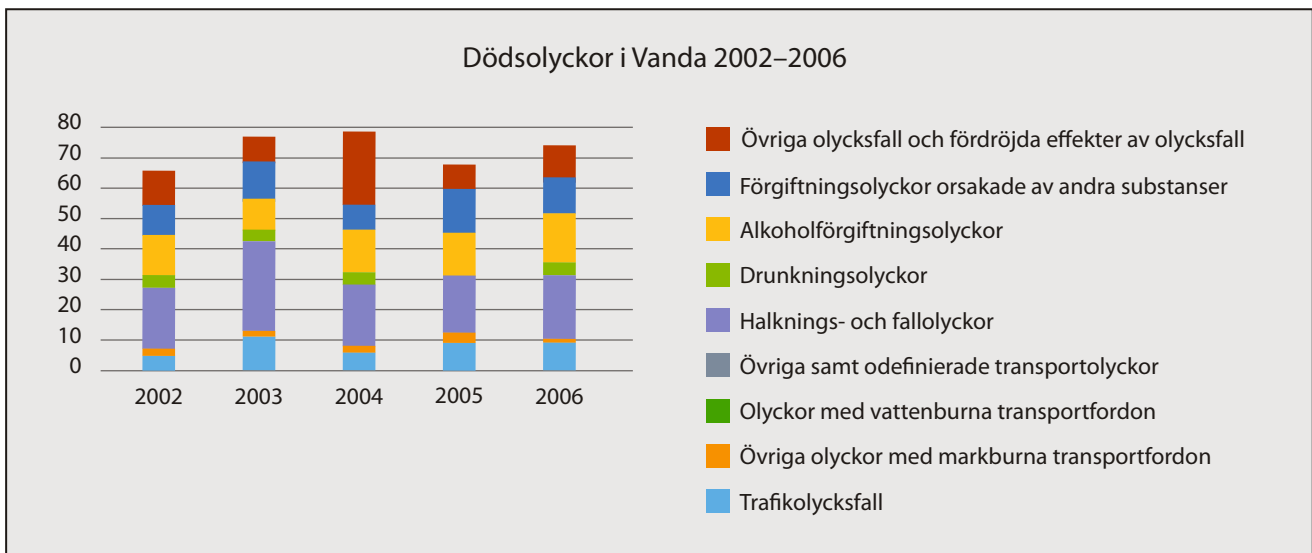

Bild 2. Den allmänaste dödsorsaken under åren 2002–2006 var halknings- eller fallolyckor.

så detaljerade uppgifter som möjligt om de händelser som orsakat skador, om orsakerna till dessa och bl.a. om hur användningen av alkohol inverkat.

Enbart halknings- och fallolyckorna orsakar årligen i genomsnitt 22 dödsfall i Vanda. Olycksrisken ökar betydligt för dem som blir äldre.

Antalet åldrande Vandabor över 65 år kommer att fördubblas fram till 2030. Då uppskattas antalet personer i åldern 65–74 år vara över 22 000, antalet personer i åldern 75–84 år cirka 18 000 och antalet personer över 85 cirka 5 000. Omkring 80 % av de olycksfall som riskerar boendetryggheten för personer som blir äldre utgörs av fallolyckor. Trettio procent av de personer över 65 år som bor hemma och 50 % av dem som bor på institution faller minst en gång varje år.

MÅL

Tyngdpunkten ligger på olycksfall i hemmet och under fritiden. Målet är att minska antalet olycksfall som leder till skador eller dödsfall med 10 % fram till 2015 och med 20 % fram till 2015. Målet för verksamheten är att engagera stadens olika verksamhetsområden till att på lång sikt verka för att förebygga olyckor. I första hand koncentrerar man sig på halknings- eller fallolyckor bland äldre. Hur målet nås utvärderas genom en granskning av utvecklingen i antalet dagar som Vandabor vårdas på sjukhus på grund av olyckor eller olycksfall.

Samarbetsgruppen

Verksamheten leds av Mellersta Nylands räddningsverk. I samarbetsgruppen deltar social- och hälsovårdsväsendet, fastighetscentralen, verksamhetsområdet för fritid- och invånarservice, bildningsväsendet, markanvändning och miljö, byggnadstillsynen, organisationerna inom äldreomsorgen och den kyrkliga samfälligheten.

Bild: Mellersta Nylands räddningsverk

2. Förebyggande av våld i närsamfund och närrelationer

Nulägesbeskrivning

Familjevåld och våld i närsamfund är ett komplext och omfattande fenomen. Våldet kan vara fysiskt, psykiskt eller sexuellt, rikta sig mot egendom eller ekonomiska realiteter eller bestå av hot om våld. Förövaren kan vara en make eller maka, en tidigare make eller maka, en förälder, ett barn, en släkting eller en bekant. Våld i närsamfund utgörs av det våld som förekommer i en persons närmaste krets: till exempel i hemmet, vänskretsen eller i skolan. Våld förekommer i alla socialgrupper och kulturer. Familjevåld och våld i närsamfund är ett brott som hör under allmänt åtal.

Våld är allmännare än man tror. Enligt en omfattande enkätundersökning som gjorts i Finland har var femte kvinna som lever i en parrelation upplevt våld eller känt sig hotad av sin nuvarande partner. Dryga 40 % av alla kvinnor i åldern 15–74 år har varit utsatta för våld eller hot under sin livstid. Även om merparten av förövarna är män kan också kvinnor bete sig våldsamt i sina närrelationer. Vid barnmisshandel är mammor lika ofta förövare som pappor.

Enligt en mödra- och barnrådgivningsundersökning har 18 % av kvinnorna upplevt våld i parrelationen eller hot om våld. I Vanda larmades polisen 2 697 gånger ut på uppdrag till något hem år 2008. Sexhundranittotvå larm klassades som familjevåld. Man uppskattar att 10–17 % av alla finländska barn har varit vittne till våld i hemmet. Allt familjevåld och våld i närsamfundet kommer inte till myndigheternas kännedom.

Någon systematisk och årligen återkommande undersökning av familjevåldet mot barn görs inte. I skolorna har antalet hotfulla och våldsamma situationer ökat. Där förekommer både mobbnings- och våldssituationer i vardagen och hot mot hela skolans säkerhet. De senaste årens tragiska brott mot liv i skolorna ger en allt starkare anledning till att ingripa snabbt och effektivt i samtliga hotfulla och våldsamma situationer i skolor och daghem.

Vanda social- och krisjour och polisen samarbetar intensivt. Polisen meddelar social- och krisjouren alla uttryckningar de gör till hem där det finns minderåriga barn. Barnskyddsanmälan görs till socialarbetet inom områdena om alla barn som direkt eller indirekt blivit utsatta för våld.

Att förebygga våld i ett närsamfund och ingripa i detta är något som berör alla och envar. Ansvaret ligger visserligen alltid hos våldsförövaren men ingen form av

våld i ett närsamfund kan uteslutande ses som ett problem på individnivå. Våld ger upphov till hälsoolägenheter och sociala olägenheter för individen, familjen och samhället, liksom även ekonomiska kostnader.

Tyngdpunkter i arbetet med att minska våldet

Tyngdpunkten ligger på att minska våldet i närsamfund, familjer och närrelationer. Vanda har ingripande i misshandel som en särskild tyngdpunkt.

Ett bra sätt att förebygga våld är att tala om det och synliggöra det. För att förebygga familjevåld och våld i närsamfund krävs det att alla förvaltningsgrenar och tredje sektorn samarbetar och engagerar sig. En viktig faktor för att förverkliga ett övergripande gemensamt ansvar är att öka medvetenheten och kunskapen om familjevåld och våld i närsamfund. Myndigheternas beredskap att identifiera olika våldsproblem, möta parterna i våldet och erbjuda dem ändamålsenlig hjälp förbättras med hjälp av utbildning.

Alla skolor i Vanda har gjort upp anvisningar för en säkerhets- och krisverksamhet som syftar till att skapa och upprätthålla en trygg inlärningsmiljö, säkra att verksamheten är under kontroll vid exceptionella situationer, stödja och hjälpa elever, vårdnadshavare och anställda i olika krissituationer, beakta samarbetet med olika myndigheter och andra aktörer, beakta uppföljningen vid exceptionella situationer och förebygga skadeverkningar. Dessa anvisningar utvecklas och revideras i skolorna varje år.

Handlingsprogram för att förebygga familjevåld och våld i närsamfund

I Vanda arbetar man enligt ett handlingsprogram för att förebygga familjevåld och våld i närsamfund:

- handlingsprogrammet behandlas på varje arbetsplats
- varje år ordnas ett forum om familjevåld som är ett gemensamt diskussionsforum för alla aktörer
- det förebyggande arbetet med barn och ungdomar effektiviseras genom att attitydfostran ökas och trygghetsfostran utvecklas
- informationen förbättras
- det utses ett multiprofessionellt myndighetsnätverk, vars uppgift är att utveckla det övergripande arbetet med att förebygga familjevåld och våld i närsamfund och att koordinera verksamheten.

Social- och krisjouren hjälper dygnet runt

Vandas social- och krisjour är en enhet som håller jour dygnet runt. Enheten svarar för kommuninvånarnas omedelbara behov av hjälp, då någon oförutsedd psykisk, fysisk, social eller annan plötsligt uppkommen situation kräver att utomstående hjälpare träder till,

hjälp med att klara av krisen och hjälp med att ordna med fortsatta åtgärder.

Social- och krisjouren sörjer för myndighetsuppgifter utanför tjänstetid, t.ex. undersökning av barnskyddsanmälningar, brådskande placering av barn och i vissa fall beviljande av utkomststöd. Med sin verksamhet förebygger social- och krisjouren krissituationer, verkar för att människor ska klara sig igenom kriser och försöker att minimera de negativa följderna av kriser samt är sakkunnig i krisarbetet i förhållande till andra hjälporganisationer.

När olyckssituationer och våldsamma händelser inträffar och det behövs psykosocial service larmas Vandas social- och krisjour av nödcentralen eller räddningsverkets övervakningscentral för att sörja för sådana åtgärder som situationen kräver. Social- och krisjouren har också beredskap att vid stora olyckor organisera riksomfattande akut psykosocialt stöd. Huvudstadsregionens kyrkliga samfälligheter och frivilligorganisationer deltar också aktivt i den verksamhet som social- och krisjouren organiserar.

3. Att förebygga störande beteende lokalt

Nulägesanalys

Antalet uppdrag i anslutning till störande beteende, misshandel på allmänna platser och skadegörelse har under de senaste åren uppvisat en klar ökning. Statistiken här nedan ur uppdragsregistret visar att antalet uppdrag i anslutning till störande beteende ökar i områdena. Den statistiska ökningen är inte helt entydig. Man vet att följande faktorer inverkar på antalet fall: hur noggrant uppdragen registrerats tidigare (nödcentralen), ökad anmälningsaktivitet bland invånarna och det att polisen på eget initiativ ökar sin aktivitet.

Val av målområden för den verksamhet som tar sikte på att minska förekomsten av störande beteende och gatuvåld

Områdena Dickursby, Myrbacka, Havukoski–Björkby och Backas har valts till målområden.

Valet av målområden baserar sig å ena sidan på kartläggnings- och analysuppgifter om störande beteende och å andra sidan på de synpunkter som personer som deltar i övervakningsarbetet har om nuläget i fråga om störande beteende och om behovet av utveckling och ändring.

MÅL

Målet är att minska antalet brott mot liv och hälsa med 10 % fram till 2012 och med 15 % fram till 2015 jämfört med utgångsläget 2008. Hur målet nås utvärderas genom analys av antalet brott mot liv och hälsa som kommit till polisens kännedom.

Samarbetsgruppen

Samarbetsgruppen för det förebyggande arbetet mot våld i närsamfund och närrelationer leds av verksamhetsområdet för social- och hälsovård. I gruppen deltar representanter för barnskyddet, vuxensocialarbetet, missbrukarvården, psykosociala servicen, hälsovården, äldreomsorgen, undervisningsväsendet, ungdomsservicen, polisen, åklagarmyndigheten och församlingarna.

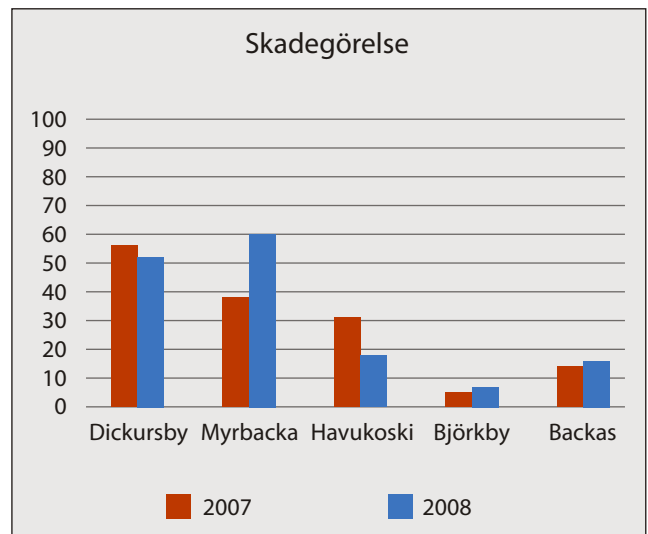
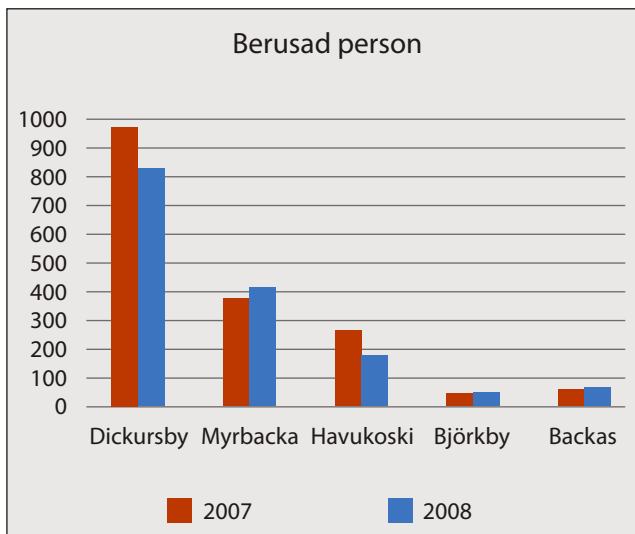
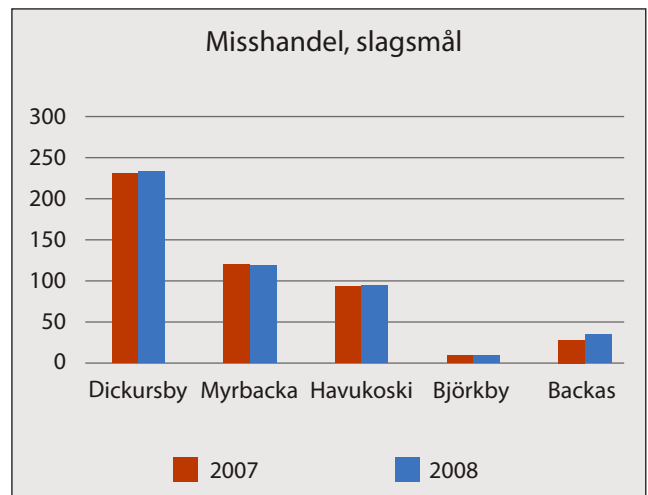
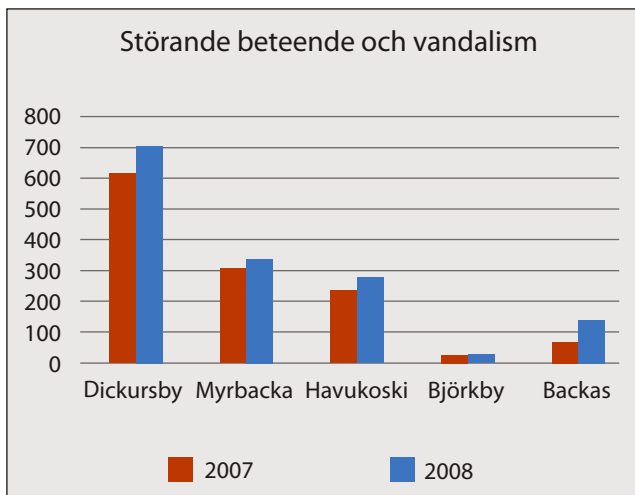
Kartläggningar av målområdena och geografiska prioriteringar

Inom målområdena följer man upp det totala antalet polisuppdrag, misshandelsfall, anmälningar om berusade personer och störande beteende. De geografiska prioriteringarna visar tydligt stambanans och Mårtensdalsbanans inverkan på omfattningen av det störande beteendet i områdena i Dickursby och Mårtensdal och i området Havukoski–Björkby. Motsvarande inverkan kan också konstateras för alla koncentrationer av köpcentrum och utskänkningsställen inom områdena Dickursby och Myrbacka. Genom att ta med Backas område vill man följa upp vilken inverkan Herrgårdsforsens bostadsområde och nöjescentret Flamingo har på det störande beteendet i området.

Vad orsakar störningar?

I Myrbacka centrum koncentrerar sig störande beteende i stor omfattning till bland annat järnvägsstationen, busshållplatserna och taxistationen, dit människor anländer från områdets många utskänkningsställen.

I området Björkby–Havukoski koncentrerar sig det störande beteendet till omgivningarna kring järnvägsstationen och affärscentret. I affärscentret och dess omedelbara närhet finns det gott om utskänkningsställen. Bristen på ställen där ungdomar kan fördriva tiden och det att centrumområdet förfaller, försvagar boendetrivseln och ökar antalet störningar.

Källa: uppgiftsregistret, PoliTrip

I Dickursby centrum koncentrerar sig det störande beteendet dagtid till omgivningarna kring Dickursstråket samt kvälls- och nattetid till omgivningarna kring järnvägsstationen och Hotell Vanda med sina många kunder.

Om boendemiljön och miljön där man rör sig är osnygg och reparationerna av skador efter vandalism sker i långsam takt, ökar detta det störande beteendet och minskar invånarnas känsla av trygghet. De organisationer som har ansvar för skötseln av offentliga fastigheter och de privata bostadsaktiebolagen ska sörja för att deras service- och reparationsfunktioner är tidsenliga.

Beskrivningar av alternativa verksamhetsformer samt kostnaderna för dessa

De ersättande verksamheter för personer som missbrukar rusmedel som ordnas dagtid i centrumområden och närheten av affärskoncentrationer har en positiv inverkan på människornas sociala beteende och på boendetrivseln. Bristen på ersättande verksamheter ökar på motsvarande sätt det störande beteendet och

minskar boendetrivseln. Det blir dyrt för staden att ordna med ersättande verksamheter men bristen på åtgärder har också sitt pris.

I Vandas centrumområden planeras kameraövervakning för att försöka förebygga störande beteende. Kameraövervakningen förverkligas under fullmaktperioden genom samarbete mellan staden, fastighetsägare och polisen.

Polisen samarbetar med stadens informationservice. Målet är att genom olika analyser hitta nya metoder för att ingripa mot störande beteende och bekämpa det.

Samarbete i stadsdelarna

För att man ska lyckas minska på det störande beteendet krävs det att stadens olika myndigheter, polisen, områdets företagare, organisationer och invånare är aktiva och engagerar sig på ett alldeles nytt sätt i beredningen av gemensamma operativa riktlinjer och verksamhetsalternativ samt vid genomförandet av dessa på lång sikt.

Polisen riktar in övervakning och annan förebyggande verksamhet enligt de analyser som görs med jämna mellanrum och utgående från den begäran om övervakning som områdets invånare kommit med. Närpoliserna har goda kontakter till områdets invånare och myndigheter, vilket ökar polisens möjligheter att reagera på olika problemsituationer i området.

Invånarenkäter visar att invånarna förväntar sig synlig övervakning och patrullering av polisen på järnvägsstationer, i omgivningarna kring köp- och affärscentrum och på gågatorna i centrumen. Polisen har som mål att utveckla övervakningens synlighet och effekt så att den bättre än tidigare motsvarar invånarnas förväntningar på säkerhet och trivsel.

Bild: Polisen

4. Att förebygga skadegörelse i offentliga byggnader och lokaler

Nuläget

Skadegörelse mot offentliga lokaliteter bör förebyggas med hänsyn till samhällets säkerhet och den allmänna trivseln. Byggnader som verkar ovårdade ger ett intryck av att man förhåller sig likgiltig till trivseln i miljön. Om en bebyggd miljö är ovårdad kan detta ge en föreställning av att brottsligheten har ökat i området. Då minskar trivseln och den sociala kontrollen medan vandalismen ökar.

Polisen får årligen omkring 450 anmälningar om skadegörelse på stadens fastigheter. All skadegörelse

MÅL

Det störande beteendet och vandaliseringarna i centrumområdena och på andra allmänna platser minskas genom att säkerheten och trivseln i stadsdelarna ökar. Hela staden utgör verksamhetsområde. Utgående från polisens analysuppgifter är insatsområdena Myrbacka centrum, Dickursby centrum, Havukoski–Björkby centrum och Backas.

Målet är att utveckla och upprätthålla ett fungerande samarbetsnätverk mellan olika instanser, med hjälp av vilket man kan förebygga störande beteende. Genom smidigt samarbete strävar man efter uppnå positiv stämning och säkerhet i alla stadsdelar och på allmänna platser.

Med hjälp av den information som sammanställs av polisen följer man hur det störande beteendet utvecklas inom hela stadens område och inom de prioriterade områdena.

Samarbetsgruppen

Förebyggandet av störande beteende på lokala platser sker under polisens ledning. Stadens arbetsgrupp sammanställs av representanter från polisen, social- och hälsovården, verksamhetsområdet för fritid och invånarservice, den kyrkliga samfälligheten, olika företag och stadsdelsorganisationerna.

I storområdena och i stadsdelarna leds verksamheten av arbetsgrupper som sammanställs enligt de lokala behoven.

har ändå inte blivit anmäld till polisen. I följande tabell finns en sammanfattning över den skadegörelse som anmälts till Vanda stads skadefond.

De byggnader som varit mest frekvent utsatta för skadegörelse är jämnt fördelade mellan stadsdelarna i Vanda. Statistiken visar att de objekt som utsätts för vandalism växlar från tid till annan och att skadegörelsen s.a.s. flyttar från en byggnad till en annan.

Plan och åtgärder

När man arbetar på att minska skadegörelsen ska man i första hand fästa uppmärksamhet vid den allmänna stämningen, atmosfären, trivseln och känslan av trygghet. Viktiga element i arbetet är attitydfostran, möjligheter att använda sin fritid på ett meningsfullt

De totala summorna för den skadegörelse som anmälts till Vanda stads skadefond						
	Stöld		Vandalism			Sammanlagt
	skolor, daghem	övrigt, kontor eller institutioner	graffiti	eldsvådor	övrigt, t.ex. fönster, övervakningsanordningar	
År 2006	29 521 €	6 671 €	40 338 €	30 165 €	103 986 €	210 681 €
År 2007	30 127 €	12 180 €	82 271 €	83 299 €	142 714 €	350 591 €
År 2008	13 869 €	4 094 €	52 732 €	46 149 €	197 790 €	314 635 €

sätt samt vettiga hobbyer. För Vanda stads del är det i första hand undervisningsväsendet och fritidsservicen som svarar för den förebyggande verksamheten. Fastighetscentralen och polisen informerar samarbetsgruppen om stadsdelar och områden, där det förekommer störande beteende och om andra akuta problem. Medlemmarna i samarbetsgruppen för den operativa riktlinjen strävar efter att beakta den information som de får när de planerar hur samarbetsgruppens resurser ska riktas i den egna serviceproduktionen.

Vanda stads fastighetscentral och representanter för polisen kommer att träffas regelbundet för att stödja samarbetsgruppen i dess arbete. Vid dessa möten representeras fastighetscentralen av fastighetsledningen och anställda inom projektservicens och fastighetsservicens resultatområden. Vid mötena går man igenom brott där offentliga byggnader varit utsatta och vilka ekonomiska skador dessa brott ger upphov till. Förslag ges också på hur medierna kunde informeras om skadegörelse, samt på utbildning, där målgruppen åtminstone kunde utgöras av skolelever. Vid mötena söker man också metoder för att utveckla parternas arbetsprocesser och arbetssätt och minska antalet brott och mängden skadegörelse. Alla förslag förs till samarbetsgruppen för behandling.

För Vanda stads del är utvecklingsmål bland annat processerna i anslutning till brottsanmälan och till hur skadegörelsemängden följs upp. Polisen ska alltid meddelas när skadegörelse har inträffat. Ansvarsfördelningen mellan de olika parterna i en process som inleds med anledning av skadegörelse ska preciseras.

Parterna utgörs av fastighetscentralen som ansvarar för byggnadsunderhållet, de förvaltningar som använder de olika verksamhetslokalerna, stadens skadefond och polisen. Man måste se till att garantera att processen verkligen fungerar och att den är snabb.

Förebyggandet av vandalism och skadegörelse ska också beaktas när olika stadsdelar och byggnader planeras. När detaljplaner görs upp ska man också sträva efter att minimera riskerna för att byggnader utsätts för skadegörelse. Tekniska hjälpmedel och väktartjänster används först i andra hand när man förebygger skadegörelse, effekten av dessa baserar sig närmast på hotet att bli fast.

MÅL

Målet är att sätta stopp för vandalerna innan vandalismen ökar i omfattning. Dessutom ska polisen och staden tillsammans komma överens om ändamålsenliga förfaringsätt för ersättningskrav och förlikningsförfaranden. Hur målen nås mäts genom att följa upp skadegörelsemängden och de ekonomiska skador som skadegörelsen ger upphov till.

Samarbetsgruppen

Samarbetsgruppen leds av fastighetscentralen. I gruppen ingår representanter från polisen, räddningsverket, fritid och invånarservicen, undervisningsväsendet, den kyrkliga samfälligheten och projektet Marja-Vanda.

5. Miljö säkerhet

Nulägesbeskrivning

Frågor i anslutning till miljö säkerheten i Vanda stad är starkt förknippade med stadens ställning som landets mest betydande trafikcentrum, eftersom flyg-, järnvägs- och landsvägstransporterna utgör säkerhetsrisker. En särskilt stor risk utgör landsvägstransporten av farliga ämnen och problemavfall.

Inom Vanda stads område finns inga egentliga anläggningar för behandling av farliga ämnen eller någon mera omfattande förvaringsplats för dessa. De kemiska industrierna och metallindustrierna har under de 20 senaste åren minskat kraftigt till antalet. Tidigare utgjorde särskilt de tungmetaller som spreds via luften ett problem på sina ställen, men den jordmån som förorenades av anläggningarna har rengjorts nästan helt innan områdena tagits i ny användning. Produktionen och lagringen av livsmedel ökar kraftigt i Vanda. De kylmedier som produktionsanläggningar och lager kräver kan utgöra en säkerhetsrisk om kylmedierna släpps ut i grundvattnet eller i åarna. Dessutom finns det i Vanda flera nationella distributionsterminaler för livsmedel och verksamhetsställen för företag som sörjer för matservicen inom flygtrafiken. Risken för att smittad mat ska spridas i stor omfattning i Finland eller med flygtrafiken runt om i världen är en miljö säkerhetsrisk.

Luftföroreningarna utgör inte ett problem i Vanda, eftersom stadsstrukturen är uppbyggd i storkvarter och luftväxlingen därför effektiv. Under våren kan gatudammet lokalt orsaka olägenheter för dem som lider av någon sjukdom i luftvägarna.

MÅL

Vanda stad har som mål att hålla en hög säkerhetsnivå för förvaringen, transporten och behandlingen av farliga ämnen och problemavfall. Dessutom strävar Vanda efter att förhindra att miljön skadas och att människors hälsa riskeras. Det är synnerligen viktigt att garantera transportsäkerheten vid transporter av farliga ämnen på de trafikleder som överallt går genom Vanda. Allvarlig miljö förstörelse och allvarliga miljöbrott hindras genom att det förebyggande myndighetsarbetet och tillståndspraxisen effektiviseras.

Målet är att öka risken för att bli fast vid miljöbrott, bland annat genom att uppmuntra invånarna till medborgarövervakning.

Samarbetsgruppen

Samarbetsgruppen leds av Vanda miljöcentral och i verksamheten deltar också Mellersta Nylands räddningsverk och polisen. Gruppen samarbetar intensivt med de statliga myndigheter som ger anvisningar om lagringen, hanteringen och transporten av farliga ämnen och som utför övervakning. Samkommunen Helsingforsregionens miljö tjänster (HRM) sörjer för uppföljningen av miljö föroreningar.

Bild: Hanna Eronen

6. Trygghet och säkerhet i kollektivtrafiken

Inom huvudstadsregionen har man redan i många års tid målmedvetet arbetat för säkerheten i och uppskattningen av kollektivtrafiken. År 2007 färdigställdes en säkerhetsstrategi för kollektivtrafiken i huvudstadsregionen, vilken utarbetades av Huvudstadsregionens samarbetsdelegation SAD, HST, Finlands Lokaltrafikförbund, Banförvaltningscentralen, städerna Vanda, Esbo och Grankulla samt polisen. Genomförandet av strategin har letts av en arbetsgrupp under SAD:s ledning. Denna arbetsgrupp har tillsatt separata grupper för att förverkliga olika deluppgifter.

Från och med 2010 är det samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT) som ansvarar för planeringen och beställningen av all service inom kollektivtrafiken. I HRT deltar, förutom de fyra städerna inom SAD:s område, också Kervo och Kyrkslätt. HRT ansvarar för att leda det samarbete som utförs för att genomföra säkerhetsstrategin för huvudstadsregionens kollektivtrafik.

De företag inom busstrafiken som väljs ut på basis av konkurrensutsättning ansvarar för serviceproduktionen inom busstrafiken. Närtågstrafiken sköts av VR Ab enligt det avtal som ingåtts med SAD. Spårvägs- och metrotrafiken sköts av de metro- och spårvägsenheter som fungerar som Helsingfors stads affärsverk.

Banförvaltningscentralen ansvarar för byggandet och underhållet av spårvägar samt för byggandet och underhållet av en del av stationerna medan städerna i huvudstadsregionen ansvarar för byggandet och underhållet av stationerna i övrigt.

Huvudstadsregionens kollektivtrafik har dagligen över 600 000 resenärer. Enligt en undersökning som SAD har beställt av Destia, har 3 % av alla resenärer, dvs. 18 000, utsatts för våld under det senaste året. Samtidigt upplever 40% av resenärerna att de blivit utsatta för störande uppträdande i något kollektivtrafikmedel och 32% på någon station, hållplats eller i något terminalområde.

Störande beteende och hot om våld gör kollektivtrafiken mindre attraktiv och har med tanke på kollektivtrafikens ekonomi en negativ inverkan på utvecklingen av biljettpriserna. Effektiviseringen av säkerheten inom kollektivtrafiken har fått positiv respons redan i sitt inledande skede, bland annat ökade biljettförsäljningen i närtågen betydligt efter den första säkerhetskampanjen som genomfördes inom tågtrafiken.

Om man ger den övergripande säkerheten i huvudstadsregionen ett skolvitsord så upplevdes den i Destias undersökning vara ganska bra inom busstrafiken, med ett medeltal på 7,9. När det gäller Vanda bör observeras att tryggheten i närtågen under veckosluten i den sena trafiken upplevdes vara endast 6,2, samma nivå hade Helsingfors metro. Säkerheten i vardagstrafiken till och från arbetet var god, 8,7 för samtliga trafikmedel, medan kvällstrafiken under veckosluten upplevdes som relativt otrygg och fick vitsordet 6,4.

Vanda är med

I Vanda koordineras genomförandet av säkerhetsstrategin för huvudstadsregionens kollektivtrafik av sakkunniga inom kommunalteknikcentralens sektion för kollektivtrafikärenden. En operativ riktlinje som gäller Vanda är att göra de nuvarande närtrafikstationernas konstruktioner säkrare och förbättra trivseln på stationerna. Det har gjorts upp planer bland annat för att förbättra stationerna i Myrbacka, Klippsta och Mårtensdal. Ur ett perspektiv där man vill öka säkerheten och matartrafiken har behov av att expandera står utvecklandet av områdena kring Myrbacka station först i ordningen. Säkerhetsaspekterna ges stor tyngd vid planeringen av den nya Ringbanans

stationer och i planeringen deltar bland annat representanter från räddningsverket och polisen. Ett samarbetsprojekt pågår vid Björkby station för att minska förekomsten av störande beteende. Kommunalteknikcentralen och fastighetscentralen inom staden svarar för finansieringen av de investeringar som görs för att förbättra säkerheten och trivseln.

Statistikföringen och rapporteringen är oenhetlig när det gäller störande av ordningen, våldsdåd och skadegörelse på kollektivtrafikens materiel. I kollektivtrafikstrategin förutsätts det att gemensamma statistiska mätare och uppföljningssystem utvecklas. För utvecklandet av uppföljningssystemet svarar Helsingfors polis.

MÅL

Kollektivtrafikens säkerhetsstrategi har följande säkerhetsvision för huvudstadsregionens kollektivtrafik:

1. Alla passagerare kan känna sig trygga och undgår att utsättas för störningar och våld.
2. De anställda kan utföra sitt arbete utan att bli utsatta för störningar eller våld

Man strävar efter att förverkliga säkerhetsvisionen med hjälp av fyra operativa riktlinjer:

1. Förbättrad trygghet i den fysiska verksamhetsmiljön
2. Ökad närvaro och social kontroll
3. Stärkt säkerhetskompetens hos de anställda
4. Entydigare lagstiftning

Samarbetsgruppen

Arbetet med att förverkliga målen för säkerhetsstrategin för huvudstadsregionens kollektivtrafik sker under ledning av HRT (Helsingforsregionens trafik), senare kollektivtrafikorganisationen för Helsingforsregionen. Verksamheten leds av en regional arbetsgrupp, där HRT, VR-koncernen, Banförvaltningscentralen, Finlands Lokaltrafikförbund, polisen samt städerna Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla är med. Samarbetsgruppen har tillsatt specialgrupper för att utföra olika deluppgifter inom säkerhetsarbetet.

7. Säkerhet under stora evenemang och i stora köpcentrum

Nulägesanalys

Vid arrangerandet av stora evenemang som Ankarock är polisens och räddningsverkets samarbete föredömligt. Säkerhetsarrangemangen och anvisningarna i anslutning till dessa är på finländsk toppnivå. Säkerheten i köpcentrumen i Vanda håller åtminstone den miniminivå som anges i lagen och i räddningsplanerna har "normala" olycks- och hotsituationer beaktats.

Åtgärder

Också i de fall när nyckelpersonerna är frånvarande garanteras att processen med att planera säkerheten vid offentliga evenemang fungerar. Särskild uppmärksamhet fästs vid säkerheten vid tillfälliga trafikarrangemang och myndighetsarbetet intensifieras vid behov. Säkerhets- och räddningsplanerna i köpcentrumen går igenom noggrannare än tidigare. Samtidigt kartläggs mängden av sådana ämnen som ska klassas som farliga i köpcentrumen. Dessutom kommer man överens om vilka förebyggande åtgärder som behövs. Också för tekniska system, som t.ex. användningen av ventilation och högtalarsystem skapas funktionsmodeller för undantagssituationer, för att kunderna ska kunna förpassas i säkerhet till exempel vid olyckor med farliga ämnen.

MÅL

Målet är att upprätthålla ett högklassigt planeringsarbete när det gäller stora offentliga evenemang. I fortsättningen strävar man efter att fästa allt större uppmärksamhet vid alla stora offentliga tillställningar, t.ex. sådana gratisevenemang som Dickkursby lantmarknad. Målet är att säkerhetsarrangemangen vid alla stora evenemang som ordnas i Vanda, såväl under evenemanget som i utvärderingen efteråt konstateras vara klanderfria och att arrangörerna för evenemanget verkar på ett säkerhetsmedvetet sätt. När räddningsarbetet och säkerheten i köpcentrum planeras ska man sträva efter att bättre än tidigare beakta verksamhetsmodeller för de hot som farliga ämnen orsakar samt verksamhetsmodeller för evakueringssituationer och exceptionella situationer. I praktiken koncentrerar man sig på ett köpcentrum om året.

Samarbetsgrupperna

För utvecklandet av säkerheten vid stora evenemang ansvarar räddningsverket och i verksamheten deltar också polisen och de som arrangerar evenemangen och de verksamhetsområden inom staden som deltar i arrangerandet av evenemangen.

På räddningsverkets initiativ bildas en arbetsgrupp i varje köpcentrum, där polisen samt en representant från köpcentret och en från köpmannaföreningen deltar.

8. Trafiksäkerhet

Nuläget i trafiksäkerheten i Vanda

År 2008 var antalet trafikolyckor i Vanda som polisen meddelade 1 143 till antalet. De samhälleliga kostnader som trafikolyckorna gav upphov till uppgick till cirka 81 miljoner euro. Av dessa kostnader beräknas 15–20 % falla på stadens ansvar.

År 2008 dog fem personer i vägtrafiken i Vanda och 274 skadades, då motsvarande siffror året innan var fyra döda och 295 skadade. I vägtrafiken i Finland dog 344 personer år 2008, en minskning från föregående år med 9 %.

Under åren 2003–2007 orsakades nästan två tredjedelar (64 %) av olycksfallen (skadade och döda) av bilolyckor. Relativt sett ökade antalet personskador mest bland mopedister och motorcyklister, vilkas andel uppgick till ca 16 %. En tredjedel färre fotgängare än under de första åren av 2000-talet råkade ut för trafikolyckor. Antalet skadade cyklister ökade 2006, men också detta antal är klart lägre än tidigare. Av trafikoffren utgjordes cirka 9 % av fotgängare och knappa 12 % av cyklister.

Biltrafikmängden i Vanda stads gatunäts trafikräknare minskade tillfälligt med 1,1 procent från hösten 2007 till hösten 2008. På ett år ökade antalet personbilar per tusen invånare från 461 till 480. Fordonstrafiken minskar när ekonomin försämras.

Antalet trafikoffer per tusen invånare var 1,45 under 2008. I storområdena var förekomsten av personskador mest frekvent i Dickursby och Aviapolis, medan den i förhållande till befolkningmängden var mest frekvent i Aviapolis och Kivistö. Dickursby har mycket trafik som hänför sig till utträttandet av ärenden och annan motsvarande trafik. I Kivistö skedde de flesta

trafikolyckorna på landsvägar (90 %). 44 % av alla olycksoffer hade varit med om en trafikolycka på någon av statens vägar. Under 2000-talet är medeltalet för respektive treårsperiod 43–48 %.

55 % av alla olyckor skedde i korsningar. De farligaste korsningarna i Vanda under åren 2006–2008 var Ring III/Pilvägen, Ring III/Snarvägen och Vichtisvägen/Råtorpsvägen, liksom under tidigare år.

Förbättringen av Ring III är ytterst nödvändig för att öka trafiksäkerheten. Till exempel på Ring III:s avsnitt mellan Vandaforsen och Gjuterivägen skadades i genomsnitt 16 personer per år under åren 2003–2007. Som mest har 10 personer skadats i en och samma trafikolycka i detta område. De farligaste korsningarna utan trafikljus är Västerkullavägen/Maratonvägen, Asolaleden/Sjukhusgatan och Lahtisvägen/Björkbyleden. För att förbättra säkerheten kommer det att installeras trafikljus eller rondeller i korsningarna, detta är ett beaktansvärt strukturellt ingrepp för att kunna öka trafiksäkerheten på nya gatuavsnitt och de gatuavsnitt som måste förbättras.

Åtgärder för att förbättra trafiksäkerheten

Smärre förbättringar i det nuvarande vägnätet är bland annat fartguppar och refuger, med hjälp av vilka körhastigheten fås ned och övergångställena görs tryggare, särskilt för skolelever och äldre människor. En stor del av åtgärderna har sitt ursprung i förslag från invånare och föreningar. Dessutom beaktas till exempel de kartläggningar av farliga platser som gjorts av äldreorganisationer och den trafiksäkerhetsutredning som gjordes i skolorna 2004. Vanda reserverar årligen finansiering för mindre trafiksäkerhetsobjekt och förbättringar i tillgängligheten.

Det viktigaste sättet att förebygga olyckor eller lindra deras inverkan är att påverka körhastigheten. I Vanda omfattas omkring hälften av gatunätet av fartbegräns-

Trafikolyckor i Vanda 2008

	Olyckor	Olp	Ole	Skadade	Döda
Bilolycka	971	117	854	174	1
Motorcykelolycka	36	20	16	24	1
Mopedolycka	59	28	31	32	0
Cykelolycka	47	22	25	22	1
Fotgängarolycka	30	23	7	22	2
Totalt	1 143	210	933	274	5

Olp = Olycka som lett till personskada

Ole = Olycka som lett till egendomsskada

ningen 30 eller 40 km/tim. Vid Rekolan koulu används varierande körhastighet. På fyra ställen finns tavlor som visar körhastigheten. Exempelvis på Övitsbölevägen uppmättes en minskning i medelhastigheten på närmare 5 km/tim. i jämförelse med situationen före tavlan installerades. Polisen i Vanda använder en bil med automatiserad övervakning och placeringen av övervakningsställena bedöms tillsammans med staden. Utnyttjandet av det trafikövervakningssystem som byggts på Ring III för att förbättra trafiksäkerheten utvecklas i samarbete mellan vägförvaltningen, polisen och städerna.

De två viktigaste operativa riktlinjerna i Vanda när det gäller att förbättra trafiksäkerheten är att se till att fordonen håller fartbegränsningarna och att inverka på ungdomarnas trafikbeteende.

De ungas säkerhetsmedvetande stärks genom trafikundervisning i skolorna och bland annat genom effektiviserad upplysning för alla ungdomar som börjar köra moped.

MÅL

Målet är att antalet personer som varje år skadas i trafikolyckor i Vanda genom effektiviserat trafiksäkerhetsarbete från en nivå på cirka 300 personer minskas med 30 % före utgången av 2012 och med 50 % före utgången av 2015.

Samarbetsgruppen

Samarbetet för förbättra trafiksäkerheten sker under ledning av trafikplaneringen i regionens städer samt kommunal teknikcentralen. I verksamheten deltar polisen, undervisningsväsendet, ungdomsservicen och organisationerna inom trafikbranschen.

Översättning
Layout
Omslagsbild
Omslagets layout
Tryckeri

Kristin Westman
Sanna Juusola, stadskansliet
Seppo Niva, stadsplaneringen
Anitta Mäkinen, informationen
Vanda stads tryckeri 5/2010

Vanda

Vanda stad
Stationsvägen 7, 01300 Vanda
Telefon 09 83911
Fax 09 8392 4163
www.vanda.fi